

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת. ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף סא.

נקעים או סלעים כדלהלן הנמצאים בשדה גדולה, כיצד הן נפדים?

גבוהים או עמוקים י' טפחים	גבוהים או עמוקים פחות מי'
נפדים לפי "זרע חומר" וכו' ¹	נפדים לפי "זרע חומר" וכו'
נפדים בשויין ²	נפדים עם השדה ³

האם בעינן בתנאי משפטי התנאים דלהלן? [תד"ה כל].

לר' מאיר	תנאי כפול	הן קודם ללאו	תנאי קודם למעשה
לר' חנינא בן גמליאל	לא בעינן	בעינן	בעינן
לרש"י	לא בעינן	בעינן	בעינן
לתוס'	לא בעינן	לא בעינן	לא בעינן

מה לומדים מהפסוקים דלהלן בפרשת תנאי בני גד ובני ראובן?

לר' מאיר	הא דכפל משה התנאי	בארץ כנען
לר' חנינא ב"ג	שנדע שעכ"פ ינחלו בארץ כנען ⁴	לתנאי כפול ⁵
	שנדע שעכ"פ ינחלו בארץ כנען	שיקבלו חלק בארץ כנען ⁶

¹ דהיינו שהם נידונים כל אחד כשדה בפני עצמו, וחלים בהם כל דיני שדה אחוזה. וביאור קושית הגמ' "וליקדשו באנפי נפשיהו", היא, דמה הנפ"מ אם הם קדושים בפני עצמן, דהא בין כה יפדו באותו סוג פדיון, ואינו מרויח כלום.

² פ"י, כיון שהם מובדלים מהשדה הם קדושים בפני עצמם, אמנם להיות שאינם בפרשת "זרע חומר שעורים" וכו', דאינם בני זריעה - לכן הם נפדים בשויין.

³ כיון שנמוכים הם, הם נקראים "נגאני (=נקעים) דארעא", או "שידרי (=סלעים) דארעא", ולכן הם בטלים לשדה - ונפדים עמה באופן שהיא נפדית, דהיינו לפי "זרע חומר שעורים" וכו'.

⁴ במשנה דבר זה נזכר כתשובה של ר' חנינא בן גמליאל לר' מאיר שרצה ללמוד מהאי פרשתא דין תנאי כפול, ובגמ' איתא "שפיר קאמר לי רחב"ג לר"מ (דהפסוק לא מיותר דהא צריך להודיענו שאף אם לא יקיימו את התנאי ינחלו בארץ כנען).

⁵ דעל הקושיא הנ"ל עונה הגמ' דאה"נ אלא שר"מ לומד זאת מהמשך הפרשה, דכתיב "בארץ כנען" ותיבות אלו מיותרות דסגי למכתב "ואם לא יעברו ונאחזו בתוככם", אלא ודאי בא ללמד לתנאי כפול.

⁶ פ"י, דאלמלא כתב "בארץ כנען", והיה כתוב רק "ואם לא יעברו ונאחזו בתוככם" - הייתי אומר שיתחלקו שוה עם כל השבטים בארץ גלעד ובארץ כנען לא יקבלו כלום, קמ"ל "בארץ כנען" שיקבלו שם.